

Datum 2015-10-06
Darienummer 1.3.1-Å2015-839
Miljö- och energidepartementet
103 33 STOCKHOLM

Dokumenttyp

Remissvar

Remissvar på betänkandet **Vägar till ett effektivare miljöarbete (SOU 2015:43)**

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Tillväxtverket arbetar även med regelförenkling och kompetensförsörjningsfrågor.

Tillväxtverket ska också, inom sitt verksamhetsområde, verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås. Dessutom har myndigheten ett aktivt hållbarhetsarbete som är integrerat med kärnverksamheten. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

Tillväxtverket anser i korthet att:

- Det är positivt att miljömålsmyndigheterna föreslås få mer verksamhetsanpassade uppgifter inom miljömålssystemet. Däremot bör regeringen inte föreskriva att samtliga förvaltningsmyndigheter ska främja de 16 miljö kvalitetsmålen.
- En separat tillsynsmyndighet riskerar att leda till sämre dialog med företagen.
- En övergång till enbart externa effektutvärderingar av miljömålsarbetet riskerar leda till mindre engagemang bland ansvariga myndigheter.

Tillväxtverkets detaljerade synpunkter

Tillväxtverket har valt att främst kommentera de förslag som är av stor övergripande betydelse och som anknyter till den egna verksamheten.

Positivt med mer verksamhetsanpassade uppgifter inom miljömålssystemet

Enligt utredningens förslag ska uppgiften att verka för miljö kvalitetsmålen samt generationsmålet som idag står inskrivet i förordningarna för de 26 miljömålsmyndigheterna, däribland Tillväxtverket, tas bort. Istället föreslås att regeringen ska formulera verksamhetsanpassade uppgifter för relevanta myndigheter. Tillväxtverket anser att detta är ett bra förslag eftersom nuvarande uppgift är allt för generell och inte anknyter till vår verksamhet på ett tillräckligt bra sätt.

Samtidigt föreslår utredningen att regeringen i myndighetsförordningen ska införa en ny uppgift som innebär att verksamheten ska främja en hållbar utveckling och bidra till att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. Uppgiften ska omfatta samtliga förvaltningsmyndigheter. Tillväxtverket anser att detta inte är en bra lösning eftersom det oftast inte är relevant för verket att styra mot samtliga dessa miljö mål. Detta gäller med stor säkerhet även många andra myndigheter. En bättre lösning vore att enbart säga att verksamheten ska främja en hållbar utveckling, och sedan för varje myndighet formulera verksamhetsanpassade uppgifter.

Separat tillsynsmyndighet riskerar att leda till sämre dialog med företagen

Utredningen föreslår att en ny myndighet inrättas med huvuduppgift att bevilja tillstånd enligt kapitel 9, 11, och 13-15 i Miljöbalken. Myndigheten ska också bedriva tillsyn inom dessa områden samt svara för tillsynsvägledning till kommunerna. Dessa uppgifter ligger idag hos Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen samt länsstyrelserna, men ska enligt förslaget flyttas till den nya myndigheten. Däremot berörs inte kommunernas tillståndsgivning och tillsyn.

Ur ett regelförenklingsperspektiv finns det potentiella fördelar med förslaget. Företagen skulle bara behöva vända sig till en myndighet när det gäller olika typer av miljöfrågor och regionala skillnader i handläggningstider och praxis skulle troligen bli mindre, vilket skulle vara positivt för företagen. Däremot skulle inte problemet med eventuella skillnader i kommunernas tillståndsgivning att lösas eftersom kommunerna inte berörs direkt av förslaget.

Den nya myndigheten ska enligt förslaget kunna ge en viss tillsynsvägledning, men utredningen betonar att syftet med råden ska vara "att just tillgodose miljöbalkens bestämmelser och inte för att underlätta för verksamhetsutövaren". Tillväxtverket är kritiskt till detta synsätt. Ur ett regelförenklingsperspektiv är nämligen möjligheten att få rådgivning samt att föra en dialog med tillsynsmyndigheten väl så viktig för att företagen som själva tillsynen och tillståndsprövningen.

Mot denna bakgrund anser Tillväxtverket att det finns en klar poäng med att tillsynsfunktionerna även i fortsättningen finns samlade i myndigheter som även har en omfattande sakkunskap och som bedriver rådgivning och dialog med företagen. Oavsett vilken lösning man väljer är det dock viktigt att den myndighet som sköter tillsynen också kan ge rådgivning och är öppen för dialog med företagen.

En övergång till enbart externa effektutvärderingar riskerar leda till mindre engagemang bland ansvariga myndigheter

Enligt utredningens förslag ska Naturvårdsverkets uppgift att vart fjärde år redovisa en fördjupad utvärdering av resultaten i förhållande till generationsmålet och miljökvalitetsmålen utgå ur Naturvårdsverkets instruktion. Istället ska Formas få i uppgift att regelbundet genomföra och till regeringen redovisa resultaten av en samhällsovergripande utvärdering av effekterna av miljöarbetet för att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen.

Tillväxtverket delar uppfattningen att kvalitén på utvärderingen skulle kunna öka om en utomstående part utvärderar miljömålsarbetet. Samtidigt anser vi att det finns risker med att det breda samråd med andra myndigheter och aktörer som Naturvårdsverket idag genomför försvinner. Detta skulle kunna leda till ett lägre engagemang för miljömålsarbetet hos myndigheterna, vilket vore olyckligt. Tillväxtverket anser därför att förslaget inte bör genomföras i sin nuvarande utformning. En möjlig lösning är ett komplettera dagens system med fler externa utvärderingar, gärna utförda av aktörer helt utanför myndighetssfären.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Gunilla Nordlöf. Jan Persson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Johanna Giorgi, Michael Heuman, Ewa Andersson, enhetschef Jens Heed och avdelningschef Anna Bünger deltagit.

Gunilla Nordlöf

Jan Persson